

קנאות משה, קנאות נדב ואביהוא וקנאות פינחס

לפרשת בלק (ע"פ שעוריו של הרב יונתן גרוסמן)

8. דמיון לשוני

"והרגו איש אנשיו הנצמדים לבעל פעור" (כ"ה, ה),

"והרגו איש את אחיו ואיש את רעהו ואיש את קרבו" (שמות ל"ב, כז).

"ואולי אכפרה בעד חטאתכם" (שמות ל"ב, ל);

"ויכפר על בני ישראל" (כ"ה, יג).

9. שכר דומה ל'בעלי החרב'

"מלאו ידכם היום לה' כי איש בבנו ובאחיו, ולתת עליכם היום ברכה" (שמות ל"ב, כט).

"והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם, תחת אשר קנא לא-לוהיו ויכפר על בני ישראל" (כ"ה, יג).

10. סנהדרין פב ע"א

וכתיב 'וירא פינחס בן אלעזר' - מה ראה? אמר רב: ראה מעשה ונזכר הלכה. אמר לו: 'אחי אבי אבא, לא כך לימדתני בדתך מהר סיני, הבעל את כותית - קנאין פוגעין בו!'

11. רש"י כ"ה, ו

והמה ב'כים - נתעלמה ממנו [ממשה] הלכה, געו כולם בבכיה. בעגל עמד משה כנגד ששים רבוא, שנאמר 'ויטחן עד אשר דק'

השוואת מעשה נדב ואביהוא למעשה פנחס

12. זוהר לפרשת אחרי מות

לא כשאר בני עלמא, אף על גב דלא אנסיבו, דהא אלין לא מיתו אלא מיתת גרמיהון, אבל מיתת נפשהון לא מיתו. מנא לך? דכתיב: 'לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה, ותלד לו את פנחס, אלה ראשי אבות הלויים למשפחותם', 'אלהי' - והא פנחס בלחודוי הוה, וכתיב 'ראשי אבות הלויים? בגין כך, מיתת גרמיהון מיתו, מיתת נפשהון לא מיתו... ובגין כך כתיב 'פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן'.

[תרגום: לא (מתו נדב ואביהוא) כשאר בני העולם, אע"פ שלא נשאו אישה, כי אלו לא מתו אלא מיתת גופם, אבל מיתת נפשם לא מתו. מניין? שכתוב: 'לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה, ותלד לו את פנחס, אלה ראשי אבות הלויים למשפחותם', והרי פנחס לבדו היה, וכתיב 'ראשי אבות הלויים?!! מכאן, שנדב ואביהוא - מיתת גופם מתו, מיתת נפשם לא מתו... ובשל כך כתוב 'פנחס בן אלעזר בן אהרן'].

13. זוהר ח"ג, נז ע"ב

מה להלן אש זרה, אף כאן אישה זרה

1. בלעם משבח את ישראל

פרק כ"א: (י) מי מנה עפר יעקב ומספר את רובע ישראל

(כ"א) ה' א-לוהיו עמו ותרועת מלך בו

פרק כ"ד: (ה) מה טובו אוהליך יעקב משכנותיך ישראל

(ט) מברכיך ברוך ואורריך ארור.

2. מה קורה במחנה ישראל

פרק כ"ה: (א) ויחל העם לזנות אל בנות מואב";

(ג) ויצמד ישראל לבעל פעור;

(ו) והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו את המדינית לעיני משה ולעיני כל עדת בני ישראל;

השוואת הר סיני וערבות מואב

3. שמות כ"ד

(יז) ומראה כבוד ה' כאש אוכלת בראש ההר לעיני בני ישראל

4. במדבר כ"ג, כ"א - כ"ג

ה' א-לוהיו עמו ותרועת מלך בו: א-ל מוציאם ממצרים, פְּתוּעֵפֶת רָאָם לו: כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל, פְּעֵת יֵאָמֶר ליעקב ולישראל מה פֵּעַל א-ל.

5. הפריצות המינית בהר סיני ובערבות מאב

בחטא העגל: "ויקומו לצחק" (שמות ל"ב, ו),

בחטא בעל פעור: "ויחל העם לזנות אל בנות מואב" (כ"ה, א);

6. העבודה הזרה בהר סיני ובערבות מאב

בחטא העגל - "ויעלו עולות ויגישו שלמים, וישב העם לאכול ושתו" (שמות ל"ב, ו),

ובחטא בעל פעור: "ותקראן לעם לזבחי אלהיהן, ויאכל העם וישתחוו לאלהיהן" (כ"ה, ב).

7. "חרון אף" ומגפה

"ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם" (שמות ל"ב, י);

"ויחר אף ה' בישראל" (כ"ה, ב).

"ויגף ה' את העם" (שמות ל"ב, לה);

"ויהיו המתים במגפה" (כ"ה, ט).

14. ויקרא ט', ו

זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה'.

15. ויקרא י', כג-כד

וירא כבוד ה' אל כל העם: ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח את העלה ואת החלבים, וירא כל העם וירנו ויפלו על פניהם.

16. הפומביות ביום השמיני ובמעשה זימרי

"ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה'" (ויקרא ט', ה),

"והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו את המדינית לעיני משה ולעיני כל עדת בני ישראל, והמה בכים פתח אהל מועד" (כ"ה, ו).

17. ה"ה הקרבה" ביום השמיני ובמעשה זימרי

"ויקריבו לפני ה' אש זרה" (ויקרא י', א),

"ויקרב אל אחיו את המדינית" (כ"ה, ו).

18. זרע אהרן

"ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא" (ויקרא י', א),

"וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן" (כ"ה, ז).

19. דמיון בלשון

"ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו" (ויקרא י', א),

"ויקח רמח בידו" (כ"ה, ז).

חטא נדב ואביהו

20. ויקרא ט'

(א) ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל.

21. שמות כ"ד

(א) ואל משה אמר עלה אל ה' אתה ואהרן, נדב ואביהו (בני אהרן) ושבעים מזקני ישראל.

(ט) ויעל משה ואהרן נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל:

22. ויקרא ט' - י'

"ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח את העולה ואת החלבים..." (ט, כד)

"ותצא אש מלפני ה' ותאכל אתם וימתו לפני ה'" (י, ב).

23. ויקרא י' א'

ויקחו בני אהרן, נדב ואביהו, איש מחתתו, ויתנו בהן אש וישימו עליה קטורת, ויקריבו לפני ה'.

24. שמות כ"ד, י-יז

"ומראה כבוד ה' כאש אכלת בראש ההר לעיני בני ישראל".

25. רמב"ן לשמות כ"ה, א

"וסוד המשכן הוא, שיהיה הכבוד אשר שכן על הר סיני שוכן עליו בנסתר, וכמו שנאמר שם: 'וישכן כבוד ה' על הר סיני', וכתוב: 'הן הראנו ה' א-להינו את כבודו ואת גדלו', כן כתוב במשכן: 'וכבוד ה' מלא את המשכן'... והיה במשכן תמיד עם ישראל הכבוד שנראה להם בהר סיני. ובבא משה, היה אליו הדבור אשר נדבר לו בהר סיני, וכמו שאמר במתן תורה: 'מן השמים השמיעך את קולו ליסרך ועל הארץ הראך את אשו הגדולה', כך במשכן כתוב: 'וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרת מבין שני הכרובים וידבר אליו'."

26. שמות כ"ד, א-יא

"ואל משה אמר: עלה אל ה' אתה ואהרן, נדב ואביהו ושבעים מזקני ישראל... ויעל משה ואהרן ונדב ואביהו ושבעים מזקני

ישראל, ויראו את א-להי ישראל... ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו, ויחזו את הא-להים".

27. ויקרא ט"ז ב'

"כי בענן (הקטורת) אראה על הכפרת"

28. ויקרא י', ג

הוא אשר דבר ה' לאמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אכבד.

קנאות נדב ואביהו מול קנאות פנחס

29. שמות-רבה ל"ג, ה

"ויקרב אל אחיו את המדינית לעיני משה - שהיה מקיש דברים כנגדו [זמרי כנגד משה]. אמר לו: משה - זו אסורה או מותרת? אמר לו: אסורה היא לך. אמר לו זמרי: אתה הוא הנאמן של תורה שהקב"ה מתגאה בך ואומר 'לא כן עבדי משה', שאתה אומר אסורה זו?! אף אשתך שנטלת - אסורה היא לך. זו מדינית - וזו מדינית; זו גדולה בת אבות - ואשתך בת כומר".